

ÎNCHEIERE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de către Cooperativa de construcție a garajelor nr. 16,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Cooperativa de construcție a garajelor nr. 16 împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Universitatea Tehnică din Moldova și Agenția Proprietății Publice cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Cooperativa de construcție a garajelor nr. 16, reprezentată de către avocatul Andrei Mațco,

constată:

La data de 26 iunie 2017 CCG nr. 16 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea în parte a actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 28 noiembrie 1985 Comitetul Executiv al Consiliului orașenesc Chișinău a emis decizia nr. 24/23-33, prin care i-a permis Uniunii Benevole a Automobilistilor din Moldova proiectarea și construcția parcărilor.

A menționat că, prin decizia enunțată a fost retras de la Universitatea Tehnică din Moldova terenul cu suprafața de 1,04 ha din str. Studenților, mun. Chișinău.

A susținut că, la data de 28 ianuarie 1986 Direcția generală arhitectură Chișinău a eliberat planul de sarcini nr. 7256 din 24 ianuarie 1986 pentru proiectarea parcării din str. Studenților, conform deciziei Comitetului Executiv al Consiliului orașenesc Chișinău nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985.

A afirmat că, la data de 28 octombrie 1986 Institutului de proiectare „Moldcomunproiect” i-a fost eliberată sarcina cu privire la proiectarea parcării din str. Studenților, în conformitate cu decizia enunțată.

A relevat că, la data de 28 octombrie 1986 Institutul de proiectare „Moldcomunproiect” a prezentat planul general de proiectare a parcării nr. 4874 din str. Studenților, or. Chișinău.

A invocat că, la data de 14 aprilie 1987 Comitetul Executiv al raionului Octombrie din Chișinău a emis hotărârea nr. 6, prin care a decis crearea unei cooperative de parcări și garaje din str. Studenților, mun. Chișinău, pentru 380 de locuri de parcare, iar la data de 12 mai 1987 a emis hotărârea nr. 7/5-13, prin care a înregistrat Statutul CCG nr. 16, în baza deciziei Adunării generale a membrilor CCG nr. 16 din 20 aprilie 1987.

A declarat că, în perioada aprilie 1987-1988 au fost proiectate și construite stațiunile energetice, instalați piloni, efectuate lucrări de asfaltare și îngrădire, de construire a estacadei, parcare fiind conectată la rețelele de apeduct.

A notat că, în prezent CCG nr. 16 activează, deținând asupra sa toate actele permise.

A specificat că, la data de 17 noiembrie 2014 Universitatea Tehnică din Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva sa cu privire la revendicarea proprietății statului din posesia nelegitimă și evacuarea din str. Studenților, 9, mun. Chișinău.

A relatat că, la data de 25 mai 2017 a recepționat copia deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, prin care a fost aprobată lista prealabilă a terenurilor proprietate publică a statului din intravilanul mun. Chișinău, conform anexei nr. 1 și hotarele terenurilor, conform planurilor-anexă.

A menționat că, conform pct. 62 din anexa nr. 1 la decizia enunțată, Universitatea Tehnică din Moldova a fost indicată în calitate de gestionar al terenului din str. Studenților, 7, 9 și 11 cu suprafața de 19,27 ha.

A susținut că, din motive necunoscute, la etapa pregătirii documentelor și la etapa adoptării deciziei nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, Consiliul municipal Chișinău a omis faptul că, CCG nr. 16 este amplasată pe terenul cu suprafața de 1,04 ha din str. Studenților, 7, 9 și 11, mun. Chișinău, în baza deciziei nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985.

A afirmat că, atât în textul deciziei enunțată, cât și în anexele acesteia lipsește informația referitoare la drepturile CCG nr. 16 asupra terenului din str. Studenților, 7, 9 și 11, pe care este amplasată parcare auto.

A relevat că, conform actului din 24 aprilie 2008, au fost stabilite hotarele fixe ale sectorului de teren din str. Studenților, 9, mun. Chișinău, însă acest act a fost întocmit fără participarea CCG nr. 16.

A considerat că, prin decizia nr. 16/67 din 28 decembrie 2004, Consiliul municipal Chișinău a lezat drepturile CCG nr. 16 asupra terenului, pe care este amplasată parcare.

A declarat că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 în partea referitoare la 1,04 ha este ilegală fiind emisă contrar prevederilor legii, deoarece la emiterea acesteia nu s-a ținut cont de existența deciziei Comitetului Executiv al Sovietului orașenesc Chișinău de deputați ai norodului nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985, care până în prezent este perfect valabilă, nefiind contestată și nefiind anulată prin alte decizii emise de vreo autoritate publică.

A invocat că, până în anul 2014 Universitatea Tehnică din Moldova nu a avut careva pretenții față de CCG nr. 16 în legătură cu posesia și folosința terenului utilizat pentru parcare.

A solicitat anularea în parte a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.16/67 din 28 decembrie 2004, modificarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.16/67 din 28 decembrie 2004 prin includerea CCG nr. 16 în pct. 62 din anexa nr.1 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 în calitate de gestionar al terenului cu suprafața de 1,04 ha din str. Studenților,7, 9 și 11, mun.Chișinău, conform deciziei Comitetului Executiv al Consiliului orășenesc Chișinău nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985 și identificarea prin număr cadastral a terenului cu suprafața de 1,04 ha din str. Studenților,7, 9 și 11, mun. Chișinău atribuit CCG nr. 16 în baza deciziei Comitetului Executiv al Consiliului orășenesc Chișinău nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985.

Prin încheierea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani au fost atrase în proces Universitatea Tehnică din Moldova și Agenția Proprietății Publice în calitate de intervenienți accesorii.

Ulterior, CCG nr. 16 a depus cerere de modificare a pretențiilor, solicitând obligarea Consiliului municipal Chișinău de a emite actul administrativ privind modificarea/rectificarea deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 „Cu privire la delimitarea terenurilor proprietate publică” în partea ce ține de aprobarea listei prealabile a terenurilor proprietate publică a statului deținute în gestiune/folosință de către Universitatea Tehnică din Moldova asupra lotului de pământ cu suprafața de 19,27 ha din str. Studenților,7, 9 și 11, mun.Chișinău prin excluderea suprafeței de teren de 1,04 ha, în baza deciziei Comitetului Executiv al Sovietului orășenesc Chișinău nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985 cu privire la permiterea proiectării și construirii și planului lotului anexă, coordonat și aprobat în modul prevăzut.

Prin hotărârea din 06 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost respinsă acțiunea depusă de către CCG nr. 16 ca neîntemeiată.

Prin decizia din 29 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către CCG nr. 16, reprezentată de către avocatul Andrei Mațco.

Instanța de apel, raportând prevederile art. 296 alin. (1) și 303 alin. (1)-(6) din Codul civil (în redacția în vigoare la data emiterii deciziei contestate), ale art. 2 alin.(1)-(6), 3, 5 alin. (1) și (2), 6 și 8 alin. (1)-(3) din Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor (în redacția în vigoare la data emiterii deciziei contestate) și ale art. 6 și 6¹ din Codul funciar la circumstanțele cauzei, a conchis că, obiectul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 16/67 din 28 decembrie 2004 este delimitarea terenurilor proprietate publică ce aparține statului.

În acest context, instanța de apel a constatat că, actele cauzei denotă cert apartenența terenului vizat în acțiunea apelantei statului, fapt confirmat și prin actele de dispoziție realizate ulterior de către Guvernul RM prin Hotărârile nr. 351 din 23 martie 2005 și nr. 17 din 06 ianuarie 2012, motiv pentru care instanța nu dispune de temeiuri legale pentru a constata, în lipsa unor probe contrare, că terenul, a cărui excludere din decizia contestată se solicită de apelantă, aparține autorității publice locale. Or, conform cadrului legal pertinent, determinarea apartenenței terenurilor statului și autorităților publice locale nu ține de competența instanțelor de judecată, astfel încât, în speță, constatarea privind apartenența terenului vizat statului nu permite apelantei de a pretinde excluderea acestuia din lista terenurilor ce aparțin

statului ca urmare a delimitării acestuia prin decizia contestată.

Instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate trimiterile apelantei la decizia Comitetului Executiv al Sovietului orășenesc Chișinău nr. 24/23-33 din 28 noiembrie 1985, deoarece existența acesteia nu atribuie terenul cu suprafața de 1,04 ha din adresa respectivă la terenurile ce aparțin autorității publice locale în contextul în care actele de dispoziție realizate de Guvern denotă apartenența acestuia statului.

La fel, instanța de apel a apreciat ca fiind eronate argumentele apelantei referitoare la faptul realizării de către aceasta a posesiei și folosinței terenului respectiv până în prezent și achitarea impozitelor aferente, deoarece exercitarea posesiei și folosinței nu constituie un temei pentru atribuirea terenului dat la proprietatea administrației publice locale și, respectiv, retragerea acestui teren, prin modul invocat în pretențiile apelantei, din proprietatea statului.

La data de 16 august 2019 CCG nr. 16 a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, deoarece concluziile instanțelor judecătorești, expuse în hotărâri, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei și probele cercetate în ședințele de judecată.

A menționat că, instanțele judecătorești, fără a verifica argumentele invocate în cererea de chemare în judecată, precum încălcările de lege admise la adoptarea actului administrativ contestat și fără a fi prezentate probe pertinente cazului, au aplicat și au interpretat eronat norma materială.

A susținut că, situației deduse judecării urmau a fi aplicate prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 365 din 06 aprilie 1998 cu privire la aprobarea Statutului-model al cooperativei de construcție a garajelor și a Statutului-model al asociației proprietarilor de garaje.

A afirmat că, conform art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 981-XIV din 11 mai 2000 privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor (în redacția în vigoare la momentul emiterii actului administrativ), la delimitarea terenurilor proprietate publică în terenuri proprietate publică a statului și terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale are drept scop ocrotirea și folosirea eficientă a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale în interesul deținătorilor de terenuri, al satului, comunei, orașului, municipiului, raionului, unității teritoriale autonome Găgăuzia.

A relevat că, în art. 5 din Legea enunțată sunt indicate terenurile, care sunt proprietate publică a statului. Or, lotul de pământ cu suprafața de 1,04 ha din str.Studenților,12A, mun. Chișinău, amenajat și exploatat sub forma unei parcări auto, nu se regăsește în categoria terenurilor, care ar face parte din terenurile proprietatea statului.

A declarat că, conform art. 8 alin. (1) lit. g) din Legea enunțată, terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale sunt terenurile destinate transportului rutier, iar terenurile atribuite, amenajate și exploatate ca parcare auto

se include în această categorie de terenuri și aparțin în exclusivitate autorității publice locale și nici într-un caz statului.

A invocat că, instanța de apel nu a dat o apreciere și interpretare corectă prevederilor legale enunțate, nu a stabilit corect și nu a dat un răspuns clar din care categorie face parte lotul de pământ cu suprafața de 1,04 ha din str. Studenților, mun. Chișinău, pe care CCG nr. 16 s-a înregistrat și își desfășoară activitatea.

A notat că, la adoptarea actului administrativ contestat nu au fost respectate prevederile art. 6 alin. (2) din Legea nr. 91 din 05 aprilie 2007 privind terenurile publice și delimitarea lor, care reglementează că, trecerea terenurilor din proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale în proprietatea statului se face, la propunerea Guvernului, prin decizia Consiliului municipal Chișinău.

A precizat că, soluția instanței de apel nu este suficient motivată, au fost omise argumentele sale, fără a fi indicate cert motivele pentru care acestea au fost respinse și au fost apreciate arbitrar probele.

A menționat că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a încălcat și normele de drept procedural referitoare la citarea obligatorie și legală a părților, în special, a prevederilor art. 100, 102 alin. (4) și 105 CPC.

A specificat că, instanța de apel a examinat apelul în lipsa părților și a reprezentanților acestora, la materialele dosarului lipsind confirmarea citării legale.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost notificată recurentei la data de 19 iulie 2019, respectiv, recursul depus de către aceasta, la data de 16 august 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de către CCG nr. 16 nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către CCG nr. 16, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către CCG nr. 16 ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Cooperativa de construcție a garajelor nr. 16 se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu